

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

АНАЛИЗ

НА АНКЕТНИ ПРОУЧВАНИЯ

СРЕД СТУДЕНТИ ПО УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ОТНОСНО КАЧЕСТВОТО НА ПРЕПОДАВАНЕТО

В ЮРИДИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

ПО СПЕЦИАЛНОСТТА „ПРАВО“

2026 г.

*ФАКУЛТЕТНА КОМИСИЯ ПО КАЧЕСТВО, ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ,
ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“*

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3
II.	ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАЧЕСТВО НА ПРЕПОДАВАНЕТО	5
1.	ПО ВРЕМЕ НА ЛЕКЦИИ	8
1.1.	ПРИСЪСТВИЕ	8
1.2.	СЪОТВЕТСТВИЕ С ОБЯВЕНАТА УЧЕБНА ПРОГРАМА.....	8
1.3.	СПАЗВАНЕ НА ГРАФИК	9
1.4.	ЯСНО И РАЗБИРАЕМО ИЗЛАГАНЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ	9
1.5.	ПОЛЕЗНОСТ НА ПОЛУЧАВАНИТЕ ЗНАНИЯ	10
1.6.	ОНАГЛЕДЕНОСТ С ПРИМЕРИ	10
1.7.	ВЪВЛИЧАНЕ В ДИСКУСИИ И СТИМУЛИРАНЕ НА ТВОРЧЕСКО МИСЛЕНЕ	11
1.8.	НАСЪРЧАВАНЕ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА	11
1.9.	ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МАТЕРИАЛИ, ВКЛ. В ЕЛЕКТРОНЕН ВИД	12
1.10.	ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТУДЕНТИТЕ	13
1.11.	СПАЗВАНЕ НА ОБЯВЕНИ КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	13
1.12.	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ОБРАТНА ВРЪЗКА	14
2.	ПО ВРЕМЕ НА УПРАЖНЕНИЯ	14
2.1.	ПРИСЪСТВИЕ	14
2.2.	СПАЗВАНЕ НА ГРАФИК	15
2.3.	ПОЛЕЗНОСТ НА ПОЛУЧАВАНИТЕ ЗНАНИЯ	15
2.4.	ПРИЛАГАНЕ НА ТЕОРИЯТА.....	16
2.5.	ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТУДЕНТИТЕ	16
2.6.	ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ОБРАТНА ВРЪЗКА	16
III.	ПРЕПОРЪКИ НА СТУДЕНТИТЕ	18
IV.	ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	23
V.	ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА ФКК	27

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Анкетното проучване е проведено през месеците **май-юни 2026 г.** сред студенти с цел проучване на мнението им за качеството на преподаването в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“. То е проведено по утвърден от ФКК график. За целите на анкетирането е използван електронен формуляр на анкетна карта по образец (*Анкетна карта № 2 за проучване на мнението на студентите за качеството на преподаване по учебни дисциплини*), утвърден с решение на АС по протокол № 5/19.12.2019 г. и включен като приложение № 2 към СУК на ПУ „П. Хилендарски“, приета с решение на АС през 2023 г.

Анкетирането обхваща проучване на мнението на студентите относно качеството на преподаване както по време на лекции, така и по време на упражнения по предлагани от факултета учебни дисциплини, чиито водещи преподаватели подлежат на атестиране през годината на проучването. Анкетирането обхваща девет задължителни учебни дисциплини, **изучвани през учебната 2025/2026 г.**, както следва: „История на държавата и правото“ (ИДП), „Конституционно право“ (КП), „Административно право – обща част“ (АПОЧ), „Криминалистика“ (КРИМ), „Наказателно процесуално право“ (НПП), „Облигационно право“ (ОП), „Защита правата на човека“ (ЗПЧ), „Гражданско процесуално право“ (ГПП) и „Несъстоятелност“ (НЕС).

Подадени са общо **356 броя анкетни карти**, които в съотношение с общия брой студенти от анкетираните курсове съобразно Заповед на ректора № РД-22-1903/01.10.2025 г. за определяне на потоци, групи и подгрупи на студентите по специалността „Право“ за учебната 2025/2026 година формират 54.75% средночислена представителност на извадката (*Таблица 1*).

Таблица 1

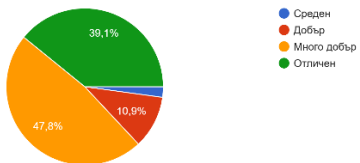
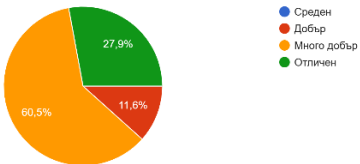
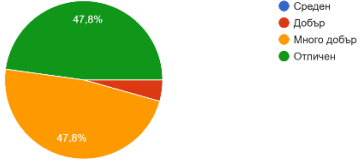
Брой дисциплини	Вид	Курс	Брой анкети	Численост на курс	Представителност на извадката (%)
2	Задължителна	1	92	143	64.3%
1	Задължителна	2	43	141	30.5%
3	Задължителна	3	69	122	56.6%
1	Задължителна	4	44	115	38.3%
2	Задължителна	5	108	129	83.7%
Общ брой анкети		356			

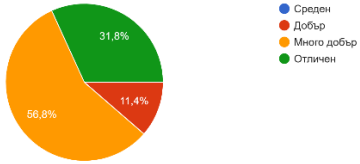
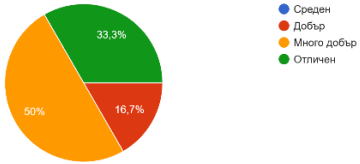
Дадените отговори от анкетираните студенти по отделните показатели са отразени таблично в Раздел II в процент (%) спрямо общия брой анкетирани, а препоръките им са систематизирани в Раздел III. Изводите от анкетното проучване са обобщени в Раздел IV. Предложения за подобряване на качеството на обучението са формулирани в Раздел V.

II. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА ПРЕПОДАВАНЕТО

Студентите, взели участие в анкетирането, са в редовна форма на обучение. Те са посочили среден успех от следването в съответния курс на обучение през учебната 2025/2026 година. Резултатите сочат, че около 1/3 от анкетираните студенти завършват учебната година с „отличен“ (при осреднена стойност от 36%), а повече от половината - с успех „много добър“ (при осреднената стойност от 53%). Незначителен е дялът на анкетираните студенти с успех от следването „среден“, малко са и анкетираните студенти, завършили учебната година с успех „добър“ (Таблица 2):

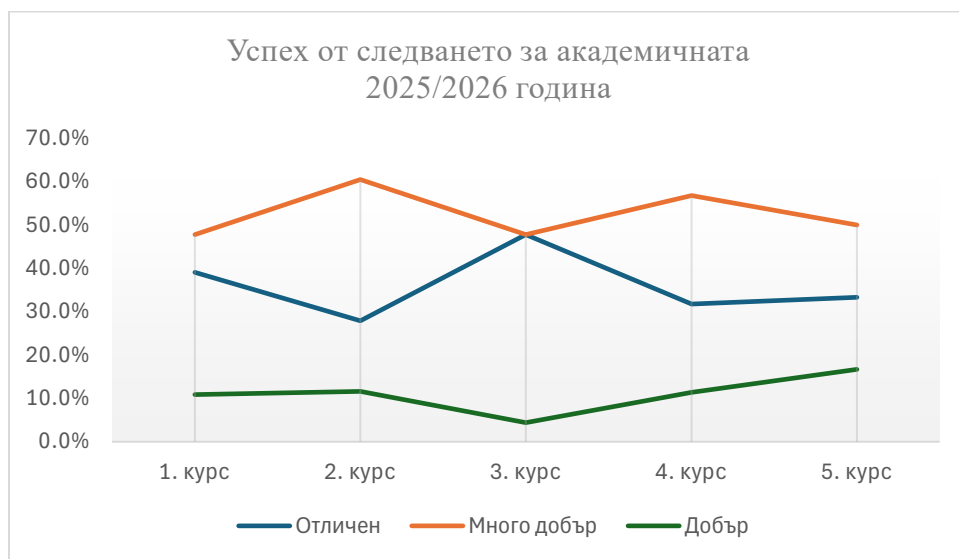
Таблица 2

1-ви курс - най-висок е дялът на студентите с успех „много добър“ (47.8%), следвани от тези с „отличен“ (39.1%), след това с „добър“ (от 10.9%), а най-нисък на тези със „среден“ (2.2%).	6.2. Вашият среден успех от следването до момента е: 46 отговора ● Среден ● Добър ● Много добър ● Отличен
2-ри курс - най-висок е дялът на студентите с успех „много добър“ (60.5%), следват тези с „отличен“ успех (27.9%), като най-малък е дялът на студентите, завършили учебната година с „добър“ (11.6%).	6.2. Какъв е Вашият среден успех от следването до момента: 43 отговора ● Среден ● Добър ● Много добър ● Отличен
3-ти курс – дялът на студентите с успех „много добър“ (47.8%) е равен на дела на тези с „отличен“ успех (47.8%), като най-малък е дялът на завършилите учебната година с „добър“ успех (4.4%).	6.2. Вашият среден успех от следването до момента е: 23 отговора ● Среден ● Добър ● Много добър ● Отличен

4-ти курс - най-висок е дялът на студентите с успех „много добър“ (56.8%), следвани от тези с „отличен“ (31.8%), като най-малък е дялът на завърпилите учебната година с „добър“ успех (11.4%).	6.2. Вашият среден успех от следването до момента е: 44 отговора ● Среден ● Добър ● Много добър ● Отличен
5-ти курс - най-висок е дялът на студентите с успех „много добър“ (50%), следвани от тези с „отличен“ успех (33.3%), като най-малък е дялът на завършилите учебната година с „добър“ успех (16.7%).	6.2. Вашият среден успех от следването до момента е: 54 отговора ● Среден ● Добър ● Много добър ● Отличен

Движението в успеха на студентите през целия период на обучението, представено графично, сочи на намаляване на броя на студентите, завършили учебната година с „отличен“ успех, за сметка на увеличение на броя на тези, завършили с успех „много добър“ или „добър“ (Графика 1).

Графика 1

Тези резултати могат да се интерпретират двояко. От една страна, щом относителният дял на студентите с „отличен успех“ спада в края на периода на обучение, а този на студентите с „добър“ успех расте, се предполага, че обучението по специалността с всяка изминала година се усложнява и трудно усвоява. От друга страна, резултатите могат да се интерпретират в посока на повишаване на изискванията към студентите, а от там и до повишаване на качеството на обучението, за да гарантира в крайната му фаза успешна професионална реализация на завършилите специалността „Право“ в ЮФ на ПУ.

Анкетираните студенти са посочили преподавателите по съответните дисциплини през учебната 2025/2026 г., водещи лекции и упражнения.

Посочени като лектори са съответно: доц. д-р П. Неделева и доц. д-р Д. Стоянкова по *„История на държавата и правото“*; проф. д-р Хр. Паунов и доц. д-р Р. Янкулова по *„Конституционно право“*; проф. д-р Б. Йорданов по *„Административно право – обща част“*; доц. д-р Е. Салкова по *„Наказателно процесуално право“*; доц. д-р Кр. Митев по *„Облигационно право“*; гл. ас. д-р Ч. Грошев по *„Криминалистика“*; проф. д-р Н. Бояджиева по *„Защита правата на човека“*; проф. д-р А. Мингова и доц. д-р Г. Ганчев по *„Гражданско процесуално право“*; проф. д-р Гр. Григоров по *„Несъстоятелност“*.

Като водещи семинарите са посочени: ас. Т. Рогошев, докт. В. Илиев и докт. В. Палигорова по *„Конституционно право“*; ас. Н. Чукалова по *„Административно право – обща част“*; гл. ас. д-р Ч. Грошев по *„Криминалистика“*; гл. ас. д-р Х. Кутиев и гл. ас. д-р М. Дзанева по *„Наказателно процесуално право“*; гл. ас. д-р А. Славчев и гл. ас. д-р Н. Павлевчев по *„Облигационно право“*; гл. ас. д-р Р. Георгиев и докт. М. Тильовска по *„Гражданско процесуално право“*; гл. ас. д-р Ал. Александров по *„Несъстоятелност“*.

Анкетираните студенти са дали своето мнение чрез маркиране на четири възможни отговори „да“, „по-скоро да“, „по-скоро не“ и „не“, чрез които се отчита удовлетвореността им по различни показатели за измерване на качеството на преподаването.

1. ПО ВРЕМЕ НА ЛЕКЦИИ

1.1. ПРИСЪСТВИЕ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	56.5%	73.9%	79.1%	52.2%	61%	39.2%	22.7%	16.7%	37%
<i>по-скоро да</i>	21.7%	17.4%	18.6%	34.8%	30.4%	34.8%	47.7%	40.7%	37%
<i>по-скоро не</i>	17.4%	8.7%	2.3%	8.7%	4.3%	21.7%	20.5%	27.8%	20.4%
<i>Не</i>	2.2%	-	-	4.3%	4.3%	4.3%	9.1%	14.8%	5.6%

Видно от приложената таблица, присъствието на лекции е по-засилено през първите години от обучението, като постепенно спада в последните. Положителните отговори, илюстрирани чрез маркираните отговори „да“ и „по-скоро да“, са значително повече от отрицателните. Осредненият резултат от категоричните отговори „да“ е 48.7%, което води до извод, че по-малко от половината студенти посещават редовно лекции. Този резултат се дължи на обстоятелството, че в последната година от обучението си по-голямата част от студентите се ориентират към натрупване на практически опит с цел бъдеща професионална реализация и започват работа предимно в адвокатски кантори. Това, разбира се, не трябва да е за сметка на обучението им, но на този етап законодателството не е достатъчно гъвкаво, за да позволи удобно съчетаване на почасова работа с редовна форма на обучение. Все пак положително следва да се оцени резултата при осреднена стойност на маркираните категорични отговори „не“ от 5%, отчитащ незначителния брой анкетирани студенти, които изобщо не посещават лекции. Останалите студенти присъстват на лекции избиращо.

1.2. СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРЕПОДАВАНИЯ МАТЕРИАЛ С ОБЯВЕНАТА ПРОГРАМА ПО ДИСЦИПЛИНАТА

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	67.4%	87%	90.6%	87%	95.7%	82.6%	50%	63%	88.9%
<i>по-скоро да</i>	26.1%	13%	4.7%	13%	4.3%	17.4%	43.2%	25.9%	11.1%
<i>по-скоро не</i>	6.5%	-	4.7%	-	-	-	6.8%	9.3%	-
<i>Не</i>	-	-	-	-	-	-	-	1.8%	-

Видно от числовите данни, преподаваната по време на лекции материя съответства на обявената програма. Положителните отговори „да“ и „по-скоро да“ значително преобладават над отрицателните, като се движат сумарно в диапазона от 93.2% до 100%. Осреднената стойност на положителните отговори е 96.76% (отговор „да“ формира средночислена стойност от 79.13%, а отговор „по-скоро да“ - 17.63%). Незначителен е броят на анкетиранияте студенти, отговорили с „по-скоро не“ и „не“.

1.3. СПАЗВАНЕ НА ГРАФИК

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	87%	91.3%	69.8%	100%	100%	95.7%	50%	85.2%	100%
<i>по-скоро да</i>	10.8%	6.5%	23.3%	-	-	4.3%	27.3%	13%	-
<i>по-скоро не</i>	2.2%	2.2%	4.7%	-	-	-	15.9%	1.8%	-
<i>Не</i>	-	-	2.2%	-	-	-	6.8%	-	-

Данните сочат, че преподавателите по съответните дисциплини спазват графика за провеждането им, като при част от дисциплините то е на 100%. В останалите случаи графикът не се спазва в пълнота, Макар като цяло да се наблюдава общо удовлетворение по този показател, не е за пренебрегване фактът, че са маркирани отрицателни отговори „по-скоро не“ и „не“, по-значителни при колебливия отговор „по-скоро не“. Отчитайки процента на неудовлетворение при осреднен размер от 1.88%, може да се предположи, че съответната лекция се провежда за съответния ден според разписанието на учебните занятия, но с известно закъснение за обявения начален час. Няма данни лекциите да са били официално отменяни.

1.4. ЯСНО И РАЗБИРАЕМО ИЗЛАГАНЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	41.3%	80.4%	86%	82.6%	91.3%	65.3%	52.3%	61.1%	81.5%
<i>по-скоро да</i>	39.1%	19.6%	7%	17.4%	8.7%	26.1%	38.6%	18.5%	16.7%
<i>по-скоро не</i>	19.6%	-	7%	-	-	4.3%	9.1%	14.8%	1.8%

<i>Не</i>	-	-	-	-	-	4.3%	-	5.6%	-
-----------	---	---	---	---	---	------	---	------	---

Повече от половината от студентите смятат, че учебният материал по всички анкетирувани дисциплини се излага ясно и разбираемо, видно от високия процент дадени отговори от групата на положителните. Това се доказва от високия процент осреднена стойност на категоричните отговори „да“ от 71.31%, към който след прибавяне на резултатите от дадените отговори „по-скоро да“ групата на положителните отговори нараства на 92.61%. Незначителен е делът на студентите, които не са удовлетворени по този показател, доказателство за което е ниският процент на посочените отговори „не“ при само две от дисциплините.

1.5. ПОЛЕЗНОСТ НА ПОЛУЧАВАНИТЕ ЗНАНИЯ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	30.4%	76.1%	81.4%	69.6%	73.9%	60.9%	45.5%	61.1%	75.9%
<i>по-скоро да</i>	41.3%	21.7%	11.6%	30.4%	26.1%	34.8%	31.8%	14.8%	18.5%
<i>по-скоро не</i>	23.9%	2.2%	2.3%	-	-	-	15.9%	20.4%	5.6%
<i>Не</i>	4.3%	-	4.7%	-	-	4.3%	6.8%	3.7%	-

Повече от половината от студентите смятат, че получаваните знания по отделните дисциплини са полезни за тях, видно от високия процент дадени отговори от групата на положителните. Осредненият им процент е 89.55% (отговори „да“ формират средночислена стойност от 63.87%, а отговори „по-скоро да“ - 25.67%). Незначителен е делът на студентите, маркирали отговор „не“. Отговор „по-скоро не“ обаче се наблюдава в малко по-завишен размер при част от дисциплините, което води до извод за колебание сред студентите относно удовлетвореността им по този показател.

1.6. ОНАГЛЕДЕНОСТ С ПРИМЕРИ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	56.5%	65.2%	69.8%	95.7%	74%	74%	50%	59.3%	64.8%
<i>по-скоро да</i>	34.8%	32.6%	20.9%	4.3%	21.7%	17.4%	25%	29.6%	25.9%

<i>по-скоро не</i>	8.7%	2.2%	7.1%	-	4.3%	4.3%	25%	9.3%	9.3%
<i>Не</i>	-	-	2.2%	-	-	4.3%	-	1.8%	-

Повече от половината от студентите смятат, че учебният материал се онагледява с примери, видно от високия процент дадени отговори от групата на положителните при средночислена стойност от 91.23% (отговор „да“ формира 67.73% средночислена стойност, а отговор „по-скоро да“ 23.58%). Отговори „не“ са дадени при само три от дисциплините в ниския диапазон между 1.8% и 4.3%, като е комбиниран и с отговор „по-скоро не“, също в ниския диапазон от 2.2% до 9.3% с едно изключение. Само при една от дисциплините се наблюдава колебливост, но в посока неудовлетворение по този показател.

1.7. ВЪВЛИЧАНЕ В ДИСКУСИИ И СТИМУЛИРАНЕ НА ТВОРЧЕСКО МИСЛЕНЕ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	45.7%	63%	51.2%	69.6%	74%	78.3%	50%	57.4%	42.6%
<i>по-скоро да</i>	41.3%	28.3%	30.2%	26.1%	21.7%	13%	34.1%	33.3%	27.8%
<i>по-скоро не</i>	10.9%	8.7%	14%	4.3%	4.3%	-	11.4%	7.4%	20.4%
<i>Не</i>	2.2%	-	4.6%	-	-	8.7%	4.5%	1.9%	9.2%

Преподавателите се опитват да въвличат студентите в дискусии. Средночислената стойност на дела на категорично дадения положителен отговор „да“ е 59.09% за разлика от отрицателния категоричен отговор „не“, който средночислено е 3.46%. Като се прибавят отговорите „по-скоро да“ и „по-скоро не“, средночислената стойност на положителните отговори се покачва на 87.51%, а на отрицателните 12.49%. За разлика от предходни години може категорично да се заключи, че преподавателите активно използват интреактивни методи на обучение, сред които е дискусияният.

1.8. НАСЪРЧАВАНЕ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	19.6%	52.2%	27.9%	69.6%	74%	78.4%	81.8%	94.4%	40.7%

<i>по-скоро да</i>	15.2%	26.1%	27.9%	8.7%	21.7%	13%	13.7%	3.7%	9.3%
<i>по-скоро не</i>	47.8%	19.6%	27.9%	17.4%	4.3%	4.3%	4.5%	-	22.2%
<i>Не</i>	17.4%	2.1%	16.3%	4.3%	-	4.3%	-	1.9%	27.8%

Резултатите по този показател сочат, че при повечето дисциплини самостоятелната работа на студентите се насърчава. Осредненият процент на положителните отговори е 74.98%, а на отрицателните – 25.02%, което дава основание за извод, че за разлика от предходни години взе повече преподаватели стимулират творческото мислене на студентите чрез насърчаване на груповата или индивидуалната им работа. Едновременно с индивидуалната работа със студентите се възлагат и групови задачи, изключително подходящ метод за стимулиране на екипната работа. Когато се предпочита възлагането на групова задача, по тези дисциплини се наблюдава се по-висок процент на отговори „не“ и „по-скоро не“.

1.9. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МАТЕРИАЛИ, ВКЛ. В ЕЛЕКТРОНЕН ВИД

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	54.4%	71.7%	58.1%	87%	82.7%	69.6%	61.4%	53.7%	61.1%
<i>по-скоро да</i>	21.7%	21.8%	25.6%	13%	13%	17.4%	25%	27.8%	24.1%
<i>по-скоро не</i>	19.6%	6.5%	9.3%	-	4.3%	8.7%	9.1%	11.1%	7.4%
<i>Не</i>	4.3%	-	7%	-	-	4.3%	4.5%	7.4%	7.4%

При всички дисциплини, за разлика от предходни години, водещите преподаватели предоставят материали, вкл. в електронен вид. Осреднената стойност на дадените отговори от групата на положителните е 87.69% (отговори „да“ формират 66.65%, а отговори „по-скоро да“ – 21.04%). Не е голям дялът на отговори от групата на отрицателната (общата осреднена стойност е 12.32%). Високите стойности на този показател се дължат на използваните от преподавателите виртуални класни стаи по съответната дисциплина, преимуществено създадени за споделяне на електронни учебни материали със студентите.

1.10. ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	76.2%	95.7%	72.1%	91.3%	91.3%	91.3%	79.5%	88.9%	94.4%
<i>по-скоро да</i>	13%	4.3%	16.3%	8.7%	8.7%	8.7%	18.2%	9.3%	5.6%
<i>по-скоро не</i>	6.5%	-	9.3%	-	-	-	2.3%	1.8%	-
<i>Не</i>	4.3%	-	2.3%	-	-	-	-	-	-

При всички дисциплини водещите преподаватели проявяват толерантно и учтиво отношение към студентите, без значение от тяхното лично или социално положение. Доказателство за това е изключително високият процент на одобрение на анкетираните студенти, маркирали преимуществено и категорично отговор „да“ с осреднената стойност от 86.74%. Като се вземат предвид и дадените отговори „по-скоро да“, осреднената стойност на положителните отговори се покачва на 97.05%. Отговор „не“ е даден при само две дисциплини, а отговор „по-скоро не“ – при четири, но в незначителен размер.

1.11. СПАЗВАНЕ НА ОБЯВЕНИ КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	71.7%	80.4%	76.8%	91.4%	91.4%	82.6%	75%	81.5%	92.6%
<i>по-скоро да</i>	13.1%	17.4%	11.6%	4.3%	8.6%	17.4%	22.7%	11.1%	5.6%
<i>по-скоро не</i>	10.9%	2.2%	11.6%	4.3%	-	-	-	5.5%	1.8%
<i>Не</i>	4.3%	-	-	-	-	-	2.3%	1.9%	-

Видно от резултатите, студентите преимуществено смятат, че преподавателите спазват предварително обявените критерии за оценяване. Доказателство за това е високият процент на одобрение на анкетираните студенти, маркирали отговор „да“, чиято осреднена стойност е 72.44%, който след прибавяне на резултатите от дадените отговори „по-скоро да“ нараства на 84.86%. Малък е дялът на студентите, маркирали отговори от групата на отрицателните. Все пак не е за пренебрегване фактът, че отговор „по-скоро не“, макар и в

незначителен процент, се среща при шест от анкетираните дисциплини. Незначителен е делът на студентите, отговорили с „не“.

1.12. ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ОБРАТНА ВРЪЗКА

	ИДП	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ЗПЧ	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	84.8%	84.8%	55.8%	87%	82.6%	82.6%	68.2%	72.2%	72.2%
<i>по-скоро да</i>	13%	15.2%	18.6%	13%	17.4%	17.4%	25%	25.9%	25.9%
<i>по-скоро не</i>	-	-	23.3%	-	-	-	6.8%	1.9%	1.9%
<i>Не</i>	2.2%	-	2.3%	-	-	-	-	-	-

При всички дисциплини студентите са категорични, че имат възможност за обратна връзка със своите преподаватели. Процентът одобрение по този показател е висок при средночислена стойност от 95.73% (отговор „да“ формира средночислена стойност от 76.69%, а отговор „по-скоро да“ – от 19.04%). Незначителен съответно е делът на студентите, дали отговор от групата на отрицателните.

2. ПО ВРЕМЕ НА УПРАЖНЕНИЯ

2.1. ПРИСЪСТВИЕ

	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	84.8%	95.3%	78.3%	87%	90.9%	91.3%	92.6%
<i>по-скоро да</i>	10.9%	4.7%	13%	8.7%	9.1%	8.7%	5.6%
<i>по-скоро не</i>	4.3%	-	8.7%	4.3%	-	-	1.8%
<i>Не</i>	-	-	-	-	-	-	-

Резултатите показват висока посещаемост на студентите по време на упражнения. Средночислената стойност на дадените отговори „да“ е 88.56%. Отговорите „по-скоро да“ могат да се интерпретират като дадени от студенти, които присъстват на упражнения, но само понякога отсъстват, а отговорите „по-скоро не“ – като дадени от студенти, които само понякога присъстват. В този ред на мисли незначителен е делът на студентите, които рядко отсъстват (8.67%), още по-незначителен е делът на тези, които рядко присъстват (2.73%).

Няма нито един студент, който да не е посетил нито едно семинарно занятие, видно от липсата на даден отговор „не“.

2.2. СПАЗВАНЕ НА ГРАФИК

	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	91.3%	97.7%	100%	82.7%	100%	83.3%	100%
<i>по-скоро да</i>	6.5%	-	-	4.3%	-	16.7%	-
<i>по-скоро не</i>	2.2%	2.3%	-	13%	-	-	-
<i>Не</i>	-	-	-	-	-	-	-

При всички дисциплини водещите преподаватели спазват графика, като някои от тях го изпълняват на 100%. Известно неудовлетворение на студентите се наблюдава само при три от дисциплините, където част от отговорите са „по-скоро не“. Липсва обаче категоричен отговор „не“, което дава основание за предположение за наличие на обективна причина за неспазване на графика в предвидения обем.

2.3. ПОЛЕЗНОСТ НА ПОЛУЧАВАНИТЕ ЗНАНИЯ

	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	82.6%	95.3%	95.7%	82.7%	87%	88.9%	94.4%
<i>по-скоро да</i>	17.4%	-	4.3%	4.3%	-	9.3%	5.6%
<i>по-скоро не</i>	-	4.7%	-	13%	13%	1.8%	-
<i>Не</i>	-	-	-	-	-	-	-

При всички дисциплини резултатите сочат висока удовлетвореност на студентите от получаваните знания по време на упражнения, видно от преобладаващите положителни отговори, чиято средночислена стойност достига 95.35%. Известна неудовлетвореност е демонстрирана при част от дисциплините, където са маркирани отговори „по-скоро не“, като липсват отговори „не“. Резултатите водят до извод, че общо формираното мнение сочи на удовлетвореност по този показател, но действия за повишаване на удовлетвореността на

онази малка част от студентите, които смятат другояче, могат да се предприемат по избран от преподавателя подходящ начин.

2.4. ПРИЛАГАНЕ НА ТЕОРИЯТА

	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	87%	95.3%	95.7%	87%	82.7%	88.9%	96.3%
<i>по-скоро да</i>	10.9%	-	4.3%	13%	13%	9.3%	3.7%
<i>по-скоро не</i>	2.1%	4.7%	-	-	-	1.8%	-
<i>Не</i>	-	-	-	-	4.3%	-	-

При всички дисциплини резултатите сочат висока удовлетвореност на студентите от обстоятелството, че преподаваната на лекции теория се прилага по време на упражнения. Средночислената стойност на отговорите от групата на положителните е 98.15% и е изключително висока. Незначителен е дялът на студентите, дали отрицателен отговор.

2.5.ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ГПП	НЕС
<i>Да</i>	91.3%	95.4%	100%	82.7%	95.7%	96.3%	98.1%
<i>по-скоро да</i>	6.5%	2.3%	-	8.7%	4.3%	3.7%	1.9%
<i>по-скоро не</i>	2.2%	2.3%	-	4.3%	-	-	-
<i>Не</i>	-	-	-	4.3%	-	-	-

При всички дисциплини водещите преподаватели проявяват толерантно и учтиво отношение към студентите. Доказателство за това е изключително високият процент одобрение на анкетирания студенти, маркирали преимуществено и категорично отговор „да“, който достига понякога 100%. Незначителен е дялът на студентите, дали отрицателен отговор.

2.6. ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ОБРАТНА ВРЪЗКА

	КП	АПОЧ	КРИМ	НПП	ОП	ГПП	НЕС
--	----	------	------	-----	----	-----	-----

<i>Да</i>	95.7%	97.7%	95.7%	91.3%	95.7%	96.3%	96.3%
<i>по-скоро да</i>	4.3%	-	4.3%	8.7%	4.3%	3.7%	3.7%
<i>по-скоро не</i>	-	2.3%	-	-	-	-	-
<i>Не</i>	-	-	-	-	-	-	-

При всички дисциплини студентите посочват, че имат възможност за обратна връзка със своите преподаватели. Доказателство за това е изключително високият процент на одобрение на анкетираните студенти, маркирали преимуществено и категорично отговор „да“, който по всички дисциплини е над 90%. Липсват отговори „не“, може да се приеме и че липсват отговори „по-скоро не“, доколкото този отговор е даден от един студент и то по само една дисциплина. Общият резултат по този показател категорично утвърждава извод, че всички студенти имат възможност да се свържат със своите преподаватели било чрез служебния им електронен адрес за кореспонденция, било чрез предварително уговорена среща за консултация със съответния преподавател.

III. ПРЕПОРЪКИ НА СТУДЕНТИТЕ¹

1. „История на държавата и правото“

По тази дисциплина 11 от анкетираните студенти са изразили мнение за работата на преподавателите, по-голямата част от които са положителни. Наред с това са отправени и препоръки. Впечатлението на студентите е, че лекциите са „разбираеми“ и „предоставят необходимите основи за разбирането на развитието на държавата и правото“. Дадените препоръки се отнасят до представянето на материала, организацията за провеждане на текущия контрол и критериите за оценяване. Част от дадените препоръки си противоречат. От една страна, се настоява преподаването „да се осъществява по-бавно“, като се включат „повече практически примери и дискусии“ за „по-доброто осмисляне и усвояване на информацията“. От друга страна, се препоръчва „темите от конспекта да се вземат с по-бързо темпо“, да са „по-добре структурирани“ и по възможност „в съкратен и обобщен вариант“. Изолирано се настоява за „по-учтиво и толерантно отношение“ към студентите. Препоръките относно организацията за провеждане на текущия контрол са свързани с молбата на студентите да бъдат информирани по-рано за провеждането на колоквиума, както и да бъдат справедливо оценявани.

2. „Конституционно право“

От всички анкетирани студенти по тази дисциплина 11 са изразили мнение, а двама са отправили препоръки. Мненията са изцяло положителни. Като една от първите дисциплини в рамките на обучението по специалността, тя се оценява като „даваща основа за обучението“, поради което е „полезна“ и в същото време „интересна“. Анкетираните студенти са придобили добри впечатления от начина на преподаване както по време на лекции, така и на упражнения. Поднасянето на материята по време на лекции според тях е „с достатъчно обяснения и последващи примери“, а на упражнения „материята се развива и извън рамките на темата и се прилага в казуси“, като „се съпоставя със събитията в държавата“. Тези впечатления са продължени във виждането на анкетираните студенти, че както лекциите, така и упражненията са „добре структурирани“, материята представена

¹ Забележка: Мненията и препоръките са обобщени в синтезиран вид, ограждението в кавички е цитат от съответното мнение или препоръка, а там, където те са идентични или сходни, са представени като общо впечатление.

„ясно и разбираемо“, по „лесен и достъпен начин“, което дава на студентите „мотивация за развитие“. Наред с положителните мнения, са отправени препоръки. Едната е свързана с молбата на студентите да се ограничат отсъствията на част от лекторите, макар и това да е наложено по обективна причина, а другата - с настояването за равно третиране, без да се проявява различно „отношение към някои студенти в сравнение с други“.

3. „Административно право – обща част“

От всички анкетираните мнение по дисциплината са изразили 15 студенти, значителна част от които положителни. Отправени са две препоръки, и двете свързани с критериите за оценяване. Положително е оценен синхронът между лекциите и упражненията при работата на преподавателите, както и възможността за обратна връзка при възникнали въпроси извън аудиторната заетост. Положително е оценен начинът на преподаване както по време на лекции, така и на упражнения. Сопред мнението на анкетираните студенти лекциите са „добре структурирани“, представени „разбираемо“ и „по достъпен начин“, упражненията са „интересни“, а заради решаването на тестове са и „полezni“. По-голямата част от анкетираните са оценили положително отношението на двамата преподаватели към студентите с едно изключение, което на фона на общото мнение изглежда изолирано. Препоръките се свеждат до молбата на студентите за „обективност“ в оценяването, като се спазват критериите за оценяване така, както са заложи в учебната програма и конспекта по дисциплината, по-специално да се спазва „процентното отношение за крайната оценка“.

4. „Криминалистика“

Мнение по дисциплината са изразили 6 от анкетираните студенти, а двама от тях са отправили препоръки. Мненията са изцяло положителни. Както лекциите, така и упражненията са възприети като „полezni“, „с добра практическа насоченост“ и представени „по начин, който може да се разбере“. Препоръките се свеждат до темпото на преподаване, който според желанието на студентите може да бъде „по-бавно, за да може да се осмислят най-ключовите неща още по време на самата лекция и да се задават възникнали въпроси“, както и до „по-голяма прозрачност относно получената оценка от изпита“.

5. „Наказателно процесуално право“

Мнение по дисциплината са изразили 6 от анкетираниите студенти, като само един е отправил препоръка. Всички мнения са изцяло положителни. Положително е оценено спазването на графика, коректното отношение към студентите, „доброто представяне на материала“, „поднесен по най-достъпният за нас начин“, полезността на упражненията, на които „се вижда приложното поле на материята“. Единствената препоръка е свързана с желанието на студентите „да се увеличат посещенията в съда“, като те са предложили и подходящ момент за това „например, след вземането на материята за всеки отделен стадий на досъдебната и съдебната фаза“, с цел „да може взетата материя да се онагледява и възприеме по-бързо“.

6. „Облигационно право“

Мнения са изразили 6 от анкетираниите студенти, отправени са 4 препоръки, свързани предимно с организацията на занятията и разпределението на залите за обучение. Мненията са изцяло положителни. Както лекциите, така и упражненията са оценени от студентите като „подробни и полезни“, „стимулиращи активното участие“, „увлекателни и практически насочени“. Изолирано е мнението, че лекциите се поднасят „по много сложен начин“, който възпрепятства разбирането на материята. Препоръките на студентите се отнасят до молбата им по време на лекции да се предвиждат „кратки почивки от по 5-10 мин. в лекционния интервал преди и след обедната почивка“, като намират „за недостатък малката зала, предоставена за провеждането на семинарните занятия“. Две от препоръките са идентични. Студентите желаят „да се предоставят повече примери от практиката по материята“ и „да се решават повече казуси“, без да е уточнено за коя част от занятията се отнася. Ако тази препоръка по презумпция е отнесена към упражненията, то тя противоречи на общото мнение на анкетираниите студенти, че по време на упражнения „се предоставя много съдебна практика, което е от изключителна важност“, както и „истински казуси от практиката“.

7. „Защита правата на човека“

Мнения по дисциплината са изразили 10 от анкетиранияте студенти, като 4 от тях са отправили препоръки. Мненията на студентите са разнородни. Част от тях са на мнение, че дисциплината се преподава „ясно и разбираемо“, а лекторът „дава шанс за изява“, което помага на студентите да „развият аналитични умения“, поради което дисциплината се възприема за „ползотворна и удовлетворяваща“. Въпреки дадената на студентите възможност да разработват по време на лекционния курс реферати, презентации и курсови работи, с което се развиват аналитичните им умения, се среща и мнение, че това не трябва да е „единственият начин да се представя информацията по материята“. По дисциплината са отправените и препоръки със сходно съдържание. Те се свеждат преимуществено до спазването на графика за занятия, като молбата им е да бъдат уведомявани предварително за отсъствието/закъснението на лектора. Среща се и една по-обща препоръка, която се отнася до натовареността на учебната програма през целия курс на обучение. Те смятат, че са поставени пред избор дали „да присъстват на лекционните курсове или да се подготвят за предстоящите семинарни занятия“, което според тях е причина за „крайно занижения интерес към лекционните курсове“.

8. „Гражданско процесуално право“

По тази дисциплина 20 от анкетиранияте студенти са изразили мнение, а 12 от тях са отправили препоръки. Общите впечатления на студентите демонстрират удовлетворение от курса на обучение по дисциплината, доколкото на упражнения материалът се представя „достъпно чрез тестове и примери“, лекциите имат „практическа насоченост“ със „споделян опит“, поради което ги намират за „полезни“. Въпреки доброто впечатление, общото виждане на студентите е, че предвиденото в графика време не е достатъчно да покрие „пълния обем от заложения учебен материал“, който е „обемен и труден за осмисляне“, и че „не е допустимо в 2-семестриална дисциплина да не може да се преподаде целия материал“. В тази връзка се препоръчва воденето на лекциите да бъде „по-експедитивно“, без да „се отклонява от материята“, с осигурена възможност „да се водят записки по всички въпроси, съдържащи се в конспекта“, но да се „преподаде учебния материал от целия конспект“, за да „не остава значителна част от него за самоподготовка“. Студентите настояват още за изпращане на повече учебни материали по дисциплината, а упражненията да „се

разнообразят с провеждане на симулирани процеси“. За повишаване на качеството на обучението по тази фундаментална дисциплина студентите са отправили препоръки към начина на провеждане на изпита и критериите за оценяване. Те настояват да им бъде позволено „да използват закона по време на изпита“, както и да се промени форматът на изпита по изолирано мнение на двама студенти. Те смятат, че изпит под формата на тест със затворени въпроси „не позволява обективна оценка“ и не може да провери в пълнота ”знанията на студентите“, дори и да са включени „въпроси с повишена трудност“. Доколкото това мнение не е общо, то може да бъде взето само за сведение от водещите лектори по дисциплината, които разполагат с изключителната компетентност да определят формата на изпита и критериите за оценяване.

9. „Несъстоятелност“

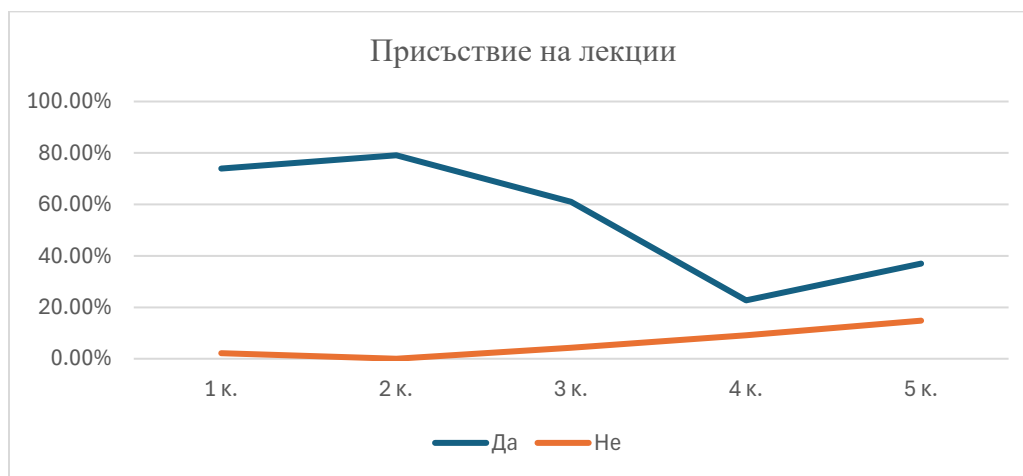
По дисциплината мнение са изразили 18 от анкетираните студенти, а 6 са отправили препоръки, повечето от които са сходни. Мненията са изцяло положителни. Впечатленията на студентите са, че дисциплината е „интересна“, лекциите са преподават „перфектно теоретично“, „в дълбочина от юридическа и педагогическа гледна точка“, „оформени много добре“, подкрепени „винаги с примери“, а упражненията „полезни за затвърждаване на материала“, с „подробни и много разбираеми“ разяснения, които „практически допълват материала от лекции“, като се постига по този начин „завършек на материята по дисциплината“. Въпреки положителните мнения, са отправени и препоръки, всички от които се свеждат до молбата на студентите „да се намали темпото на преподаване, за да се осигури своевременно записване на преподадения материал“, да има „повече обяснения вместо диктовка от учебник“, както и „да се изпращат повече учебни материали по дисциплината“. Среща се и мнение, че би било добре да се осигури възможност на студентите „да присъстваме в съдебна зала в производство по несъстоятелност“.

IV. ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ

Наблюдава се сравнително висока активност в анкетирането при средночислена представителност на извадката от 54.75%, която изпълва изискването на чл. 2.3 от Правилата за провеждане на анкетни проучвания в ПУ „П. Хилендарски“ за достигане на минимум 50% от представителите на съответната целева група. Участвалите в анкетирането за учебната 2025/2026 година студенти добросъвестно са споделили своето мнение за качеството на преподаването по съответната дисциплина. Част от тях са отправили и препоръки, съобразяването на които допринася за подобряване на качеството на предлаганото обучение в бъдеще. Отправените препоръки са конкретни и се отнасят до отделни аспекти на обучението по отделните дисциплини. Наблюдават се и по-обща препоръки, които могат да бъдат отнесени към целия курс на обучение.

Обобщените резултати от проучването сочат, че посещаемостта на лекции е висока в началото на обучението по специалността, но спада в неговия край. Видно от маркираните категорични отговори „да“, съответно „не“, **броят на присъстващите на лекции студенти драстично намалява, а броят на отсъстващите расте (Графика 2).**

Графика 2

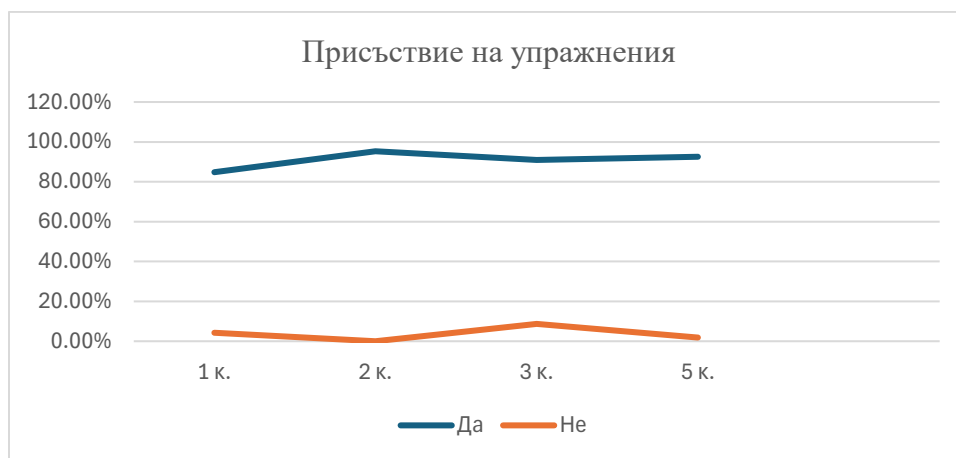

Обяснение в намаляващата посещаемост на лекции в края на следването може да се търси и открие като следствие от няколко фактора както на външната, така и на вътрешната среда. От външната среда влияние оказва конкурентният натиск, поради което студентите все по-често се ангажират с работа по трудово правоотношение, най-често в адвокатски

кантори, с цел предварително натрупване на практически опит. От вътрешната среда влияние оказва натовареността на учебната програма, за което свидетелстват споделените в анкетното проучване мнения на студентите, както и загубата на интерес към дадена дисциплина, по-често по лични причини и по-рядко заради начина на преподаване.

За разлика от лекциите, **присъствието на студентите по време на упражнения традиционно е по-голямо**, като отчита една сравнително устойчива тенденция. Отсъствието на част от тях има по-скоро епизодичен характер. Незначителен е броят на студентите, чието отсъствие от упражнения е перманентно или то е ограничено до няколко посещения в рамките на семестъра (*Графика 3*).

Графика 3

Анкетираните студенти сочат, че **графикът за провеждане на лекции и упражнения се спазва от преподавателите, като при част от дисциплините то не е в пълен обем**. Причината за това са допуснати закъснения за обявения начален час за провеждане на занятието, обикновено наложени от обективни причини.

Анкетното проучване отчита висок процент одобрение (90% и повече) при шест от общо дванадесет показатели, измерващи удовлетвореността на студентите по време на лекции. То се наблюдава при показателите *„съответствие на преподавания материал с обявената учебна програма“*; *„ясно и разбираемо излагане на учебния материал“* и *„онагледеност с примери“*; *„полезност на получаваните знания“*; *„толерантно отношение към студентите“* и *„възможност за обратна връзка с преподавателите“*.

Същият висок процент одобрение (90% и повече) се отчита при четири от общо шест показатели, измерващи удовлетвореността на студентите по време на упражнения, извън тези, които отчитат посещаемостта и спазването на графика. По-специално, студентите демонстрират удовлетворение от *„полезността на получаваните знания“* по време на упражнения; от *„прилагането на теорията“* от преподавателя, водещ семинарните занятия, както и от *„толерантното отношение към студентите“* и *„възможността за обратна връзка с преподавателите“*, водещи упражненията.

За разлика от предходни анкетни проучвания се наблюдава повишаване на удовлетвореността на студентите по показателя *„въвличане в дискусии и стимулиране на творческото мислене“*. Този резултат е следствие от все по-широкото използване на заложените в учебните програми интерактивни методи на преподаване, един от които е дискуссионният.

Повишена спрямо предходни години, но все още не толкова висока, е удовлетвореността на студентите по показателя *„насърчаване на самостоятелната работа“*. Все още се предпочита възлагането на групови задачи за стимулиране на екипната работа на студентите, като постепенно се разширява броят на преподавателите, които умело съчетават екипната с индивидуалната работа със студентите.

Повишена спрямо предходни години е и удовлетвореността на студентите по показателя *„предоставяне на материали в електронен вид“*. Положително следва да се оцени активното използване на виртуалните класни стаи от преподавателите за споделяне на електронни учебни материали със своите студенти.

Повишената удовлетвореност по посочените показатели се дължи на съобразяване на преподавателите с мненията и препоръките на студентите от предходни анкетни проучвания.

По отношение на оценяването се отчита положителен отзвук по показателя *„спазване на обявените критерии за оценяване“*, който все още не достига одобрение от 90%. Положително следва да се оцени ясното и подробно посочване на критериите за оценяване в разписаните учебни програми по съответните дисциплини, както и стремежът на

преподавателите да ги спазват стриктно. Там, където макар и посочени, те не се спазват, се наблюдава разбираемо неудовлетворение от страна на студентите.

V. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ

Констатиран е спад на посещаемостта на лекции в последните курсове на обучение, наложени от вътрешни и външни причини. Констатирано е едновременно с това и частично отклонение от спазването на обявения начален час за провеждане на съответното учебно занятие, наложено по обективни причини, свързани с пътуване на преподавателите.

На основание гореизложеното и с цел повишаване на качеството на обучението ФКК:

ПРЕДЛАГА на ФС на ЮФ при ПУ „Паисий Хилендарски“ да утвърди следните препоръки:

1. Да се обърне внимание на преподавателите по дисциплините, при които се наблюдават отрицателни мнения и са дадени препоръки от студентите по критерия спазване на график (закъснения за обявения начален час), графикът да се спазва точно, а при закъснение на преподавателя, студентите да бъдат своевременно уведомявани;

2. Да се води присъствен списък на студентите² по време на лекции по подобие на упражненията, за да бъде удовлетворено изискването на чл. 44, ал. 4 от Правилника за учебната дейност в ПУ, последно изменен с решение на Академичен съвет от 15.12.2025 г.

ФКК вярва, че вземането на посочените управленски решения би довело не само до повишаване на удовлетвореността на студентите, но и до повишаване на резултатите в тематичната група индикатори „Учебен процес“ в Рейтинговата система на ВУ, отчитащи от 2025 година и посещаемостта на лекции.

Анализът ведно с направените предложения за подобряване е обсъден и приет на заседание на ФКК на ЮФ при ПУ „Паисий Хилендарски“, проведено в гр. Пловдив на 06.07.2026 г.

² Присъственият списък се генерира автоматично чрез електронния портал на университета, секция „Списък от студенти“, меню „Вид справка“, вид „Присъствен списък“.